

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 23. — STEV. 23.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 28, 1939. — TOREK, 23. JANUARJA 1939.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

SPOR MED FRANCOSKIMI IN LAŠKIMI DELEGATI

TRI URE SO SE PREREKALI IN PREPIRALI, PA NISO PRIŠLI DO NOBENEGA ZAKLJUČKA

Ameriški, japonski in angleški delegati so prepričevali molče poslušali. — To je bil prvi slučaj, da delegati niso šarili s lepimi frazami, ampak so stavili konkretne predloge. — Podrobnosti ni mogoče izvesti.

LONDON, Anglija, 27. januarja. — Pri današnjem sestanku glavnih delegatov na mornariški konferenci je prišlo do ostrih prerekaj med Francozi in Italijani.

Skoro cele tri ure so italijanski in francoski delegati z ostrimi in odločnimi besedami pojasnjevali svoje stališče, dočim so zastopniki Amerike, Anglije in Japonske prepričevali molče poslušali.

To je bilo prvič, odkar se je sestala konferenca, da delegati niso šarili s praznimi frazami ter si delali medsebojne komplimente, ampak so stavljali odločne, konkretne predloge.

Najprej je govoril francoski ministrski predsednik Tardieu, za njim pa italijanski delegat, zunanji minister Grandi, ki je zahteval absolutno pariteto s Francijo.

Podrobnosti o seji niso znane, ker časniški poročevalci niso pripuščeni, vendar se v splošnem domneva, da se Italijani in Francozi niso mogli sporazumeti.

Druga se ni izvedelo kot da se bo jutri vršila nadaljna seja petih vodilnih delegatov v St. James palači.

Evening News poroča, da je japon. delegat Wakatsuki zahteval, da bi ne smela nobena država graditi takih trgovskih ladij, katere bi bilo mogoče opremiti z več kot šestpalčnimi topovi.

Ameriški državni tajnik Stimson je danes popoldne izjavil, da so neresnične govorice, da so delegati opustili vprašanje glede popolne odprave submarinov.

BIVŠI KAJZER JE ZELO OPEŠAL

Intimni prijatelj bivšega kajzerja pravijo, da se je možak jako postaral in duševno opešal.

DOORN, Holandska, 27. jan. — Viljem II., najbolj znani izgnanec iz Napoleona, je proslavil danes svoj enainšestdeseti rojstni dan. Od vseh strani, posebno iz Amerike je dobil nešteto brzojav.

Ko so prirejali mirno družinsko slavo, je dospela novica, da se bo vršilo na George Washington vseučilišču predavanje, v katerem bo predavatelj trdil, da bivši kajzer ni izžval zadnje svetovne vojne.

Ta novica je bila sprejeta v Doornu z velikim zadovoljstvom.

Dvorna disciplina in etiketa sta izredno strogi. Oni, ki ga dobro poznajo, pa izjavljajo, da se bivši kajzer izpreminja iz vojnega človeka v mirnega človeka. Kajzer je začel pesati telesno in duševno in se bliža koncu svojega življenja.

Navede se ni dosti postaral, toda oni, ki ga že dolgo časa niso videli, pravijo, da se je popolnoma izpremenil.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

DEBATA GLEDE PROHIBICIJE

Govornikoma, ki sta zagovarjala prohibicijo, so žvižgali, dočim sta bila deležna velikega odobravanja govornika, ki sta jo napadala.

V nedeljo se je vršila v New Yorku zanimiva javna debata. Prohibicijo sta zagovarjala Mrs. Leigh Colvin, predsednica Women Christian Temperance Union, in Dr. James M. Doran, zvezni prohibicijski komisar.

Proti prohibiciji sta pa govorila senator Wadsworth in Mrs. Charles Sabin, predsednica ženske organizacije za reformo narodne prohibicije.

Značilno je bilo, da sta bila govornika, ki sta obsojala prohibicijo deležna burnega odobravanja, dočim bi bili zagovornika prohibicije kmalu izžvižgali.

Bivši senator Wadsworth je izjavil:

— Ali naj prohibicijska določba še nadalje zastupa naš politični sistem? Zakaj ne dobi naroda polnomoci, katere je imel celih 139 let in kateremu so se tekmovalne države zavezale, da jih bodo razredili. Prohibicija izpodkopa moč zvezne vlade in manjša respekt do nje. Ves narod odobrava uspešno hinavščino in mladina raste v tem slabem ozračju.

Dr. Doran pa je izjavil, da ljudje ne pijejo več žganja kot so ga pili pred prohibicijo, posebno pa ne delavci. Če ni večina prebivalstva za prohibicijo, naj dokaže to pri kongresnih volitvah.

Mr. Sabin je napadala špelunke, v katerih popivajo otroci stari po petnajst ali šestnajst let.

IZGREDI V BUDIMPEŠTI

BUDIMPEŠTA, 27. januarja. — Od enajstih večerj jutraj so bile ceste mesta neprestano pozorišče večjih in manjših demonstracij, katere so vzpirljali nezaposleni. Nobena teh demonstracij pa ni zavzela resnega obsega radi velike občutljivosti policije, ki je neprestano razganjala mrke množice. Tekom spopada, ki se je završil večerj zvečer je bil ranjen neki policijski inspektor. Policija je aretirala več razgajalcev po mestu.

PORTUGALSKI PONAREJEVALCI DENARJA

LIZBONA, Portugalska, 27. jan. — Dva moška in ena ženska so bili danes obsojeni, ker so po Portugalskem razširjali ponarejen denar. Drugi obtoženci pa so bili oproščeni. Vsi trije so dobili precej visoke zaporne kazni.

SMRT ZRAKOPLOVCA

ALAMEDA, Cal., 27. januarja. — Norman Goddard, načelnik Palo Alto avijatiške šole, je bil ubit danes, ko je padel iz višine treh tisoč čevljev v Oakland izliv. Poskusil je napraviti loop the loop, ko se njegov stroj pokvaril.

POTRES NA GRŠKEM

ATENE, Grška, 27. januarja. — Poročila z otoka Para in Antipara Egejskem morju pravijo, da se je danes porušilo dosti hiš tekmočnega potresnega sunka. Druga poslopja pa kažejo velike razpoke. Prebivalci so bili prevzeti od panike ter zbežali z domov. Nikakih izgub na življenjih ni bilo. Potresni sunki so se nadaljevali, ko je bila oddana brzojavka. Para, tudi znan kot Ipsara, je dolg nekako pet milj ter širok tudi nekako toliko. Antipara je bližnji otok ter dosti manjši. Psara, pristanišče na otoku istega imena, je precej veliko mesto.

RESNIČNO POSLOVANJE NA KONFERENCI

Na včerajšnji seji so odločevali, če naj pridejo najprej na vrsto velike bojne ladje ali pa križarke.

LONDON, Anglija, 27. januarja. Danes se je pričel drugi teden mornariške konference petih sil. Delegati so razmišljali, če naj najprej razpravljajo o omejitvah pomožnih ladij, to je križark, rušilk in podmorskih čolnov, predno bi prišle na vrsto velike bojne ladje.

Nad Londonom je visela gosta megla, ko so se delegati odpeljali proti stanovanju MacDonalda.

Ameriškega državnega tajnika Stimsona je spremljal Arthur Wilson Page. Dospela sta z avtomobilom, ki je bil okrašen z veliko ameriško zastavo.

Italijanski delegat je dospel poprej. Japonska delegacija je prišla dve minuti za Stimsonom.

Neko poročilo Exchange Telegrapha pravi, da bodo Amerikanci podpirali francosko teorijo, naj se število ladij omeji po njih razredih, ne pa po njihovi velikosti.

Ameriška delegacija je zahtevala, naj se posveti prvo pozornost pomožnim ladjam, kajti uspeh konference je v veliki meri odvisen od izida tega sestanka. Amerikanci se namreč boje, da bi ne bilo mogoče ustaviti gradnje pomožnih ladij, če bi takoj sploščili na omejitvi gradnje velikih dreadnotov.

NOVO ŠTETJE V RUSJI

MOSKVA, Rusija, 27. januarja. Od sedaj zaneprej bodo v Rusiji šteli čas po 7. novembru leta 1917, ko se je pričela boljševiška revolucija. Posebna vladna komisija je odobrila predlog in kabinet ga bo na najbrže sprejel. Na temelju tega načrta bo razdeljeno leto v dvanajst mesecev, a vsak mesec bo imel po šest tednov, po pet dni. Sobota in nedelja bosta popolnoma odpravljeni iz sovjetskega koledarja. Edini kompromis bo ta, da bodo v inozemski korespondenci navedeni datum tako po starem kot novem sistemu.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

TARDIEUJEV KABINET BO REORGANIZIRAN

Francoski ministr. predsednik se bo koncem tedna vrnil v Pariz, da reši delikaten položaj.

PARIZ, Francija, 27. januarja. — Francoski ministrski predsednik Tardieu se namerava koncem tedna vrniti v Pariz in sicer v spremstvu vojnega ministra Brianda.

Njegov namen je preosnovati francoski kabinet, proti kateremu je danes nastopila francoska poslanska zbornica.

K delikatnosti položaja je pripomoglo več faktorjev.

Na kongresu socialistične stranke razmotirajo o vprašanju sodelovanja pri skupini leve. Radikalni voditelj Edouard Daladier ni mogel formirati vlade do zadnjega novembra. Gotovi elementi radikalne stranke se pa zavzemajo za premirje z vlado in vstop nekaterih članov v reorganiziran Tardieujev kabinet.

Med sedanjimi ministri so nastala razna nasprotja, ki se tičejo predvsem postavbe glede delavnega zavarovanja, ki naj bi postalo pravomočno dne 5. februarja.

Delavski minister Loucheur je odpoval danes v London, da se posvetoje z Tardieujem glede položaja, kajti proti sedanjim predlogi se je pojavila velika opozicija.

Tako veliko je postalo nesoglasje, da bo delavski ministri najbrže prisiljeni odstopiti.

Na vsak način pa bo treba močne roke Tardieuja, da uravna zadevo. Vsedtega bo zapustil London in odpoval v Pariz.

Kabinetna kriza se najbrže ne bo pojavila.

PARIZ, Francija, 27. januarja. — Kongres socialistične stranke je danes glasoval z veliko večino proti sodelovanju pri sedanjim francoski vladi.

POVRATEK SENATORJEV

MEXICO CITY, Mehika, 25. jan. Prihodnji predsednik Mehike, Ortiz Rubio, je danes naznanil zastopnikom časopisja, da bo enajst senatorjev in poslancev, ki so bili svoj čas izgnani iz narodne revolucijske stranke, zopet vzpostavljeno. Iznani so bili, ker so se zagrešili proti strankarski disciplini.

DE RIVERA SE ZANAŠA NA ARMADO

Španske vojaške voditelje je vprašal, kakšnega mnenja so glede nadaljevanja diktatorstva na Špankem.

MADRID, Španija, 27. januarja. Španski ministrski predsednik general Primo de Rivera je povelil usodo diktatorstva sedemnajstim vojaškim voditeljem, katere je naprosil, naj mu svetujejo, če naj resignira ali ne.

Če bi vojaški voditelji odločili, naj Primo de Rivera resignira, bo storil to takoj.

S tem je izigral svojo glavno karto proti nasprotnikom, katere je vsaj začasno prisilil k molku.

Če kralj in diktator soglašata z diktatorjo, bodo vojaški voditelji najbrže izjavili, naj de Rivera ohrani svoje mesto.

Če se je pa Alfonso sporekel z ministrskim predsednikom, bo posledica tega odvisna od dejstva, če bo mogoče dobiti de Riveri primerenega naslednika. Dijaška stavka, ki povzroča vladi velike težave, se nadaljuje, a včeraj se ni nič posebnega pripetilo.

Policija je bila razpostavljena na glavnih točkah, da prepreči demonstracije.

Akcija ministrskega predsednika Primo de Rivera je prebivalstvo zelo presenetila, ni pa presenetila onih, ki so dogodke natančneje zasledovali.

Ena najbolj presenetljivih novic je ta, da se hoče kralj izogniti resnim zadregam ter se zavzema za takojšnjo formacijo vojaške vlade, kateri bi načeloval general Berenguer. Ta general je namreč dvorni upravitelj.

MACHADO BO DOBI KONJA

SANTO DOMINGO, 27. januarja. Predsednik Horatio Vasquez, načelnik dominikanske republike, je objavil danes, da bo poslal čisto krvnega konja ter popolno opremo kubanskemu predsedniku Gerardu Cubu s parnikom, ki bo prišel tja priznanja, katerega hoče izkazati

BOJ INDIJCEV ZA NEODVISNOST

Komunisti so razbili velik sestanek nacionalistov v Bombayju. — Praznovanje se je završilo brez resnih posledic.

BOMBAY, Indija, 27. januarja. — Prvi dan za neodvisnost Indije so značili spopadi med nacionalisti in komunisti, ki niso zadovoljni s programom Mahatme Ghandija.

Poročila iz raznih mest pa kažejo, da je minil dan brez večjih dogodkov.

Raz vsa poslopja so vihrale indijske nacionalistične zastave. Vseposvoda so govorili govorniki in razlagali navzočim Ghandijev program. Vseposvoda so bili nabiti plakati s pozivom nacionalističnega kongresa.

Po Ghandijevem zahtevu te slovesnosti še ne pomenjajo, da je napočila Indiji svoboda, toda vse prebivalstvo je trdno v svojem sklepu, da mora slednjič doseči popolno neodvisnost od Anglije.

Mahatma Ghandi je bil ves dan doma ter se ni aktivno udeležil praznovanja.

V Indiji so se praznovanja udeležili je indijski ne pa mohamedanski uradniki.

V soboto je v mestu Chrigondi eksplodirala bomba ter povzročila veliko škodo.

Bomba je bila namenjena nekemu angleškemu uradniku, ki je pobiral v onem okraju davke.

KITAJSKE OBLASTI PROTI KRŠČANSTVU.

Kitajski naučni urad v Hankovu je prejel od šanghajskega guvernerja nalog, naj odpravi krščanski verouk, po vseh javnih in zasebnih šolah. Novi kitajski oblastniki so se odločili, da bodo zatrli vsak poskus prodiranja krščanstva na Kitajsko.

dominikanski predsednik predsedniku Cubu. Konja bodo poslali na Kubo s parnikom, ki bo prišel tja, kaj se koncem tega tedna.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNAJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot gora navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

Znanost je v borbi proti raku le malo napredovala. Združene države izdajo v ta namen vsako leto nad en milijon dolarjev, toda uspehov je opaziti le malo. Slika nam kaže skupino delavnic dam in uglednih zdravnikov, ki so člani društva proti zatiranju raka, ki je pred kratkim zborovalo v Chicagu.

